

DA

Pripravil: p. Viljem LOVŠE

DA nas povezuje z nalogami, stvarmi in ljudmi. Z njim odgovorno priznamo svoje soglasje in sprejemanje. Je sad svobode. Potrdi in daje istovetnost. Odpre temu, kar imamo za resnično. Daje dovoljenje, da nekaj je. Če hoče biti pristen, mora izvirati iz osebne svobode. Če hočem pritrditi, moram biti in se moram počutiti svobodnega. Če tega ni, je DA prisiljen.

Tak je zaradi slabosti, strahu (ne svobode), odvisnosti (DA, ki ga izrečem, je v resnici od drugega človeka, ne moj), lagodnosti (izraža mojo potrebo, da se prilagodim okusu in moči drugega, njegovi kulturi in volji), pripadnosti skupini, prevare, pomanjkanja ljubezni (ni mogoča in ne daje ljubezni niti meni niti bližnjemu), krivice, voluntarizma (diktatura volje, ki ne upošteva nobene druge razsežnosti človeka), sterilnosti (nič ne ustvari in mu nihče ne verjame), laskanja (povem, kar hočeš ti slišati, ne, kar resnično mislim).

DA je lahko bolj ali manj trden. Odvisno od vsebine stvarnosti, zaradi katere je izrečen. Nima enake teže, če potrjuje sodelovanju pri hišni zabavi ali če je potrditev zvestobe pri poroki. S telesom, glavo in besedo se zelo hitro naučimo reči DA. Da pa pridemo do odgovornega pritrjevanja, se zahteva postopno in dolgotrajno dozorevanje. V tem procesu se počasi začnemo zavedati, kaj v resnici hočemo in kaj je ponujeno naši svobodi.

Izreči DA pomeni zavezati se. Vztrajati pri DA proti lastnim interesom in potrebam je zato lahko zelo težko in včasih celo herojsko. Z vsem srcem izrečeni DA odpre sočloveku našo resnico in ljubezen do tega, kar smo potrdili.

Pogosto je DA posledica ali sad notranje razklanosti ali sad poskusa medosebne sprave. Mnogokrat se nam zgodi, da v resnici ne vemo, ali to, za kar smo se odločili, res hočemo ali ne. Sami sebi smo nejasni. Del mene izreka DA, drugi del pa ne. Npr. pamet mi pravi ne, čustva pa DA; volja pravi DA, telo pa ne. Državlanske vojne med DA in ne doživljamo vsi. V zelo resnih ali pa tudi zelo preprostih rečeh. Ko DA pokaže našo notranjo razklanost, kaj storiti? Koliko lahko zaupamo v resnico lastnega DA?

Smernice, če smo notranje razklani:

1. Najprej si je treba prisluhni. Zavedati se, glede česa sem razklan. Nekateri med nami sebe zelo slabo slišijo in imajo s seboj zelo slab stik. Ne zavedajo se, da srce odklanja, čemur pamet pritrjuje. Zavedajo se, da se počutijo slabo, ne vedo pa zakaj. Gre za notranjo razklanost, dvom in negotovost. DA ima svoje korenine, prav kakor jih ima ne. DA ima svoje vire informacij, ne pa tudi: ponotranjene fiksne ideje, vzgojo, podzavestne občutke. Vse to vpliva na DA ali ne.

2. Vprašam se, kaj bi v takšnem položaju rekli pomembni ljudje, ki jih cenim. Imamo namreč duševno zgodovino, ki se začne že pri naših starših in starih starših. Naj nam bo to všeč ali ne. Ni važno, kako dobri in spoštljivi so bili do naše osebne svobode. Dejstvo je, da smo bili veliko let od njih odvisni. Naučili smo se njihovega razmišljanja, odnosa do stvari, notranjih drž. Posnemali smo jih, da bi lahko preživeli. Torej, kaj bi v našem položaju rekli ti ljudje (oče, mati, babica, dedek, strici, tete, ki sem jih imel zelo rad, ali pa vzgojitelj, duhovnik, voditelj)? Kaj bi rekli vsi ti ljudje, ki imajo po mojem mnenju avtoriteto?

Velikokrat nas je strah svobode, je razlagal Erich Fromm. Ne moremo živeti brez potrditve močnih oseb, čeprav vemo, da bi morali (časitimo boga pameti, ki je dvignil modernost in ga je v postmoderni dobi nadomestilo čaščenje občutkov). Jasno vidimo, da naj bi bila ta pot zame, a se v svojem srcu na simbolični ravni ne upam soočiti z ljudmi, ki bi mi nasprotovali. Strah nas je izbrati in ostati sam, oprt le na lastne argumente in lastne noge. To naučeno držo v življenju večkrat ponavljamo, še posebno na področjih, na katerih je življenje zahtevnejše. Ne upamo se spopasti s samoto DA. Resen DA je hkrati zelo osamljen DA. Pravi DA pred resnico od nas zahteva kanček zrele samote, ki jo napolnjuje. Zato si DA raje sposodimo od drugega in ostajamo odvisni od družine, skupine ali hierarhije. Včasih je DA lahko tudi zelo proti prevladujoči kulturi. Dotika se zavrnjenosti in izoliranosti.

3. Vprašati se moram, ali moj DA išče resnico, ki me osvobaja, ali zgolj potrditev tistih, od katerih se odvisen in se mi zdi, da bi brez njih težko živel, ker me je strah svobode.

4. Pomislim na svojo zgodbo in se poskušam spomniti podobnih okoliščin. Kaj mi je dajalo več pristnega veselja in resničnega miru? Izkušnja je učiteljica modrosti in me lahko nauči izrekati svoj DA pristneje in v skladu z resnico.

5. Poskušam dojeti, kaj je v tem položaju tisto, kar najgloblje izraža, kar sem v resnici. DA, ki me povezuje in zbira temeljno moč mojega bitja, je lahko pravi.

6. Ob notranji razklanosti moram sam sebi zagotoviti, da bom imel sebe še vedno rad, ne glede na to, ali bom zgrešil. Do sebe bom potrpežljiv in usmiljen. DA je lahko napačen, a to ne zmanjša moje vrednosti in spoštovanja, ki sem ga dolžan samemu sebi.

7. Usmerim svoje oči na lastni jaz. Da bo izhajal iz moje osebe. A moram prisluhni stvarnosti, poslušati drugega in druge ter dojeti pravo skupno dobro, tisto, ki je dobro za vsakega človeka in za vse ljudi.

8. Tvegam in izrečem DA, ne da bi zahteval več gotovosti, kolikor mi je stvarnost lahko ponudi. DA je težak, ker zahteva dobro zaznavanje, pravo dojemanje in sposobnost kompromisa. Predvideva minimalno temeljno gotovost o sebi, ki nama omogoča spopadanje s trenutki negotovosti zaradi našega DA. DA je težak, ker uči odgovornosti. Pomembno je, da si znam odpustiti, če sem se zmotil, in da odpustim tudi

drugim. Ko se naučim pritrjevati, omogočam, da pride na dan človeška dobrot – v veselju in upanju. Svoj DA moramo negovati in paziti, še posebno če je dokončen. Negovati moram vse, kar mu omogoča, da ostaja živ, in pustiti, da umre vse, kar ga ogroža in slabi.

Naš DA je samopotrditev in odprtost za svobodo drugega. Če hočemo, da bo pristen, ga moramo imeti radi.

Izrekajmo ga iskreno in resnično. Brez zatiralskega nasilja in ošabnega samopotrjevanja. DA mora živeti v spoštljivem pluralizmu z ne. Nežno izražanje svojega DA spada k zrelemu odraslemu človeku. Nežnost in trdnost sta dve nogi DA-ja, ki potrdi in odpre pot življenju mene in drugih.

Vaje:

1. Bodi pozoren na svoje telo. Sprosti se z globokim dihanjem. Spomni se svojih DA-jev, ki si jih izrekel v zadnjih dneh, v zadnjem tednu. Tudi majhnih. Poskušaj se spomniti, kako si jih izrekel in odkod. Ali so samodejni? Si svobodnejši in so ti pomagali rasti v ljubezni do sebe, bližnjih?
2. Katere DA bi moral izreči, da bi se bolje počutil glede sebe in svojega življenja? DA-je, ki bi združili, povezali, osvobodili, prinesli mir in resnico? DA-je, ki bi ti omogočili, da bi bil doslednejši? kateri so ti DA-ji? Ob kakšnih priložnostih ti prihajajo iz srca? Zakaj se jim upiraš?
3. Spomni se DA, ki ti je v zadnjem času dal največ moči. Zajemi iz njegove moči za spopad z današnjimi izzivi.

Vir

Garcia - Monge, Jose Antonio (1997): Treinta palabras para la madurez. Desclee De Brouwer, Bilbao.